

Trestný čin pohlavního zneužívání

Za jiný způsob pohlavního zneužití je nutné považovat pouze intenzivnější zásahy do pohlavní sféry poškozených, které směřují také k sexuálnímu vzrušení pachatele.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 3 Tdo 413/2008, ze dne 18.6.2008)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl ve veřejném zasedání o dovolání, které podal obviněný P. O., proti rozsudku Krajského soudu v Praze sp. zn. 13 To 275/2007 ze dne 27. 11. 2007, jako soudu odvolacího v trestní věci vedené u Okresního soudu v Kladně pod sp. zn. 1 T 13/2006, tak, že podle § 265k odst. 1 trestního řádu se rozsudek Krajského soudu v Praze sp. zn. 13 To 275/2007 ze dne 27. 11. 2007, zrušuje. Podle § 265k odst. 2 věta druhá trestního řádu se zrušují i všechna další rozhodnutí na zrušená rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu. Za podmínek stanovených v § 265m odst. 1 trestního řádu se podle § 226 písm. b) trestního řádu obviněný P. O., zprošťuje obžaloby státní zástupkyně Okresního státního zastupitelství v Kladně sp. zn. 1 Zt 635/2005 ze dne 9. 2. 2005, že v přesně nezjištěné době od začátku roku 2004 do října 2004 ve C., okr. K., kde žil ve společné domácnosti s L. V. a její dcerou V. V., se opakovaně s nezl. V. koupal, posazoval si ji ve vaně na klín, přičemž nejméně v jednom případě ji přitom osahával na přirození a močil jí do přirození, tedy vykonal soulož s osobou mladší než patnáct let nebo takovou osobu jiným způsobem pohlavně zneužil a čin spáchal na osobě svěřené jeho doзору, zneužívaje její závislosti, čímž měl spáchat trestný čin pohlavního zneužívání podle § 242 odst. 1, odst. 2 trestního zákona.

Z odůvodnění :

Rozsudkem Okresního soudu v Kladně sp. zn. 1 T 13/2006 ze dne 11. 4. 2006 byl podle § 226 písm. b) trestního řádu (dále jen tr. ř.) obviněný P. O. zproštěn obžaloby podané Státní zástupkyní Okresního státního zastupitelství v Kladně sp. zn. 1 Zt 635/2005 ze dne 9. 2. 2006.

Proti shora citovanému rozsudku podala odvolání státní zástupkyně Okresního státního zastupitelství v Kladně a o takto podaném odvolání rozhodl Krajský soud v Praze usnesením sp. zn. 13 To 163/2006 ze dne 30. 6. 2006 tak, že podle § 258 odst. 1 písm. b) tr. ř. napadený rozsudek zrušil a podle § 259 odst. 1 tr. ř. věc vrátil soudu prvního stupně s tím, aby ji v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

Okresní soud v Kladně následně ve věci znovu rozhodl rozsudkem sp. zn. 1 T 13/2006 ze dne 5. 10. 2006 a to tak, že obviněného uznal vinným trestným činem pohlavního zneužívání podle § 242 odst. 1, 2 trestního zákona (dále jen tr. zák.), když předmětný skutek popsal shodně s ve věci podanou obžalobou. Za uvedený trestný čin byl odsouzen za použití § 40 odst. 1, 4 tr. zák. k trestu odnětí svobody v trvání osmi měsíců a výkon takto uloženého trestu mu byl podmíněně odložen na zkušební dobu jednoho roku.

Proti tomuto rozsudku podal obviněný P. O., stejně jako příslušná státní zástupkyně odvolání, o kterém rozhodl Krajský soud v Praze rozsudkem sp. zn. 13 To 336/2006 ze dne 5. 12. 2006 a to tak, že podle § 258 odst. 1 písm. d), e), odst. 2 tr. ř. napadený rozsudek zrušil v celém rozsahu a podle § 259 odst. 3 tr. ř. ve věci znovu rozhodl tak, že obviněného P. O. uznal vinným trestným činem pohlavního zneužívání podle § 242 odst. 1 tr. zák., když předmětný skutek popsal v zásadě shodně

jako soud prvního stupně. Za uvedený trestný čin byl obviněnému uložen trest odnětí svobody v trvání jednoho roku, který mu byl podmíněně odložen na zkušební dobu osmnácti měsíců.

V řízení o mimořádném opravném prostředku - dovolání, které obviněný proti výše uvedenému rozsudku odvolacího soudu podal, rozhodl Nejvyšší soud České republiky usnesením sp. zn. 3 Tdo 710/2007 ze dne 28. 8. 2007 tak, že podle § 265k odst. 1, 2 tr. ř. zrušil rozsudek Krajského soudu v Praze sp. zn. 13 To 336/2006 ze dne 5. 12. 2006, přičemž zrušil i všechna další rozhodnutí na zrušené rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu. Současně podle § 265l odst. 1 tr. ř. přikázal Krajskému soudu v Praze, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

Krajský soud v Praze následně ve věci rozhodl rozsudkem sp. zn. 13 To 275/2007 ze dne 27. 11. 2007 tak, že podle § 258 odst. 1 písm. d), e) tr. ř. napadený rozsudek zrušil v celém rozsahu a podle § 259 odst. 3 tr. ř. ve věci znovu rozhodl tak, že obviněného P. O. uznal vinným trestným činem pohlavního zneužívání podle § 242 odst. 1 tr. zák., když předmětný skutek popsal shodně jako ve svém předchozím (citovaném) rozsudku a za uvedený trestný čin mu uložil trest odnětí svobody v trvání jednoho roku, jehož výkon mu podmíněně odložil na zkušební dobu osmnácti měsíců.

Proti shora citovanému rozsudku odvolacího soudu podal P. O. dovolání, a to jako osoba oprávněná, včas, prostřednictvím svého obhájce a za splnění i všech dalších, pro podání dovolání zákonem vyžadovaných náležitostí, když za dovolací důvod označil ten, který je uveden v ustanovení § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. V důvodech tohoto svého mimořádného opravného prostředku uvedl, že soudy se v předmětné věci nedostatečně zabývaly stanovením stupně nebezpečnosti činu pro společnost a také tím, že popsaný skutek nevykazuje všechny znaky označeného trestného činu, zejména pro absenci jeho subjektivní stránky. Poukázal i na to, že odvolací soud plně nerespektoval pokyny soudu dovolacího, když nebyl doplněn znalecký posudek, ale pouze znovu ve veřejném zasedání slyšena příslušná znalkyně. Její odpovědi (v rámci jejího slyšení) potom byly do značné míry spekulativní a nejednoznačné s tím, že také uvedla, že negativní následky na nezletilé nebyly pozorovány, přičemž událost je nezletilou dávno zapomenuta a při popisu toho, co se skutečně stalo (aniž by bylo možné přesně označit, co se vůbec stalo), nedochází k nějaké další traumatizující reaktivitě. Dovolatel poukázal i na to, že se odvolací soud ani dostatečně nevypořádal s věrohodností výpovědi nezletilé, kdy právě pouze na základě této výpovědi byl obviněný (dovolatel) shledán vinným předmětným trestným činem. Uvedl, že nezletilá po celou dobu, co stýkala s odvolatelem neměla vůči jeho chování a jednání žádných výhrad a nelze přitom přehlédnout, že popsané výhrady uvedla až po uplynutí devíti měsíců od předmětného skutku. Jsou tak dány důvodné pochybnosti o zásahu dovolatele do pohlavní sféry nezletilé a takto tedy jsou dány pochybnosti i co do naplnění materiálního znaku označeného trestného činu. V této souvislosti lze aktuálně konstatovat, že i kdyby se předmětný skutek stal, stupeň jeho nebezpečnosti pro společnost je nepatrný a nejedná se takto o trestný čin (§ 3 odst. 2 tr. zák.). Těmto skutečnostem potom odvolací soud nevěnoval pozornost. Primárně však dovolatel má za to, že nebylo prokázáno, že by se předmětného skutku dopustil, když v této souvislosti poukázal i na lékařskou zprávu gynekologa konstatující neporušenost zevních rodidel nezletilé, když nebyla ani zodpovězena otázka, zda lze spolehlivě dovodit, že nezletilá ve věku tři a půl roku byla vůbec schopna si příslušnou událost (skutek) uchovat v paměti devět měsíců a poté událost spolehlivě reprodukovat. Má tedy za to, že ve věci vedeným dokazováním nebylo nade vše pochybnost prokázáno, že se předmětný skutek stal, v tomto směru panující vážné pochybnosti, které soud měly vést k aplikaci zásady „in dubio pro reo“. Z hlediska materiálního znaku označeného trestného činu (jeho absence) poukázal dovolatel také na svou bezúhonnost a skutečnost, že k jeho osobě nebyly „zjištěny žádné negativní poznatky“. S ohledem na uvedené proto navrhl, aby odvolací soud napadený rozsudek Krajského soudu v Praze zrušil „a vrátil k dalšímu řízení“, případně, aby ve věci sám rozhodl a rozsudkem dle § 265m odst. 1 tr. ř. obviněného zprostil obžaloby v celém rozsahu.

K podanému dovolání se písemně vyjádřila i státní zástupkyně Nejvyššího státního zastupitelství

České republiky (dále jen státní zástupkyně). V něm uvedla, že právně relevantní je námitka dovolatele spočívající v jeho tvrzení, že absentuje jak subjektivní stránka předmětného trestného činu, tak i jeho materiální znak. Naplnění subjektivní stránky posuzovaného trestného činu spatřuje státní zástupkyně ze samotného charakteru jednání dovolatele (jeho uskutečnění), kdy si uvědomoval jeho nevhodnost a závažnost i důsledků, které by byly spojeny s tím, kdyby takové jednání vyšlo na povrch, a proto nezletilý zakázal o tom mluvit s tím, že jinak bude bita. Přitom nezáleží na vědomosti (vnímání) nezletilého o zneužití či chápání takového pojmu, když tyto okolnosti lze zohlednit při posouzení společenské nebezpečnosti činu. Co se týče namítané absence materiálního znaku předmětného trestného činu má za to, že taková námitka neobstojí, neboť dovolatel jednal způsobem, který již zasáhl do intimní sféry nezletilého a nešlo tak již o jednání únosné a mravně nezávadné. Vychází z toho, že dovolatel se dotýkal genitálií nezletilého, na ně močil a zakázal jí o tom hovořit. Takto bylo jeho chování motivováno sexuálně s deviačními rysy, byť nebylo prokázáno, že by šlo u něj o deviaci, ale mohlo jít například o experiment, když jeho jednání lze označit za projev značné nevyzrálosti v sexuální oblasti. Proto také navrhla, aby dovolací soud takto podané dovolání podle § 265i odst. 1 písm. b) tr. ř. odmítl.

Dovolací soud na tomto místě znovu připomíná, že dovolání je mimořádný opravný prostředek a jako takový ho lze podat jen a výlučně z důvodů uvedených v ustanovení § 265b tr. ř. Je tedy potřebné vždy posoudit, zda uplatněný dovolací důvod v příslušné věci je právě takový, který lze považovat za důvod dovolání uvedený v citovaném ustanovení zákona. Důvod dovolání vymezený ustanovením § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. je dán tehdy, jestliže rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení skutku nebo jiném nesprávném hmotně právním posouzení. Uvedenou formulací zákon vyjadřuje, že dovolání je určeno k nápravě právních vad rozhodnutí ve věci samé, pokud tyto vady spočívají v právním posouzení skutku nebo jiných skutečností z hlediska norem hmotného práva. Právě v uvedeném směru (a také při nejednoznačném zjištění skutkového děje - jeho prokázání) dovolatel vznesl právně relevantní námitku spočívající i nadále v tom, že soudy se dostatečně a jednoznačně přesvědčivě nevypořádaly s tak závažnou právní skutečností, jakou je uvažovaná společenská nebezpečnost jeho jednání a zda lze takto spolehlivě dovodit, že se dopustil označeného trestného činu. Takto vznesená námitka, i přes odvolacím soudem doplněné dokazování výsledkem znalkyně z oboru psychologie, je i nadále opodstatněná. Ta ve své výpovědi uvedla, že nezletilá nevypovídala spontánně o nějaké události, ale teprve na reakci matky, když došlo k močení do vany si tento prožitek vybavila. Tuto skutečnost popsala spontánně a autenticky i s odstupem času. Znalkyně přitom uvedla, že lze mít za to, že se něco nestandardního při koupání (s dovolatelem) stalo, současně však uvedla, že je problém stanovit co. K osobě nezletilého uvedla, že ta si vybavovala vesměs pozitivní zkušenosti s dovolatelem, popisovala nějaký zážitek, bez jakýchkoliv negativních následků. Dodala, že nikdo vlastně neví, k čemu došlo, zda se jednalo o jednorázovou záležitost, zda šlo o nějaké masturbační techniky nebo o močení na nezletilou nebo sezení na ztopořeném přirození. Pokud k něčemu takovému došlo, mohlo jít v ten moment o negativní prožitek, ale další, které měla s dovolatelem, mohly být jakoby překryty, přičemž se nezletilá dobře adaptuje a může fungovat dál. Samotné využívání takového zážitku rodinou má daleko negativnější dopad než samotný jednorázový akt, pokud se tedy odehrál nějakou nenásilnou formou. Znalkyně přitom uvedla i to, že pokud dojde k nějaké nestandardní situaci, kdy dítě je nějakým způsobem překvapeno, je možné, že opravdu o tom nehovořilo, protože se bálo trestu, to je však pouhou spekulací. To s tím, že dítě ve věku nezletilého je schopno neustále opakovat nějakou činnost, za kterou vždy dostane na zadek, protože v tomto věku většina dětí bývá ve stadiu negativismu, je trestáno a málokdy s takovou činností přestane. I v kontextu takto učiněné výpovědi je namístě znovu připomenout, že z dále učiněných skutkových zjištění jednoznačně plyne, že dovolatel žil ve společné domácnosti s matkou nezletilého po delší dobu, s nezletilou se často a opakovaně stýkal, vícekrát se s ní koupal, ať už sám nebo v době, kdy její matka byla v blízké přítomnosti, s nezletilou se v koupelně neuzavíral a matka tak byla poblíž a do koupelny vždy měla pohotovový přístup. Přitom nezletilá měla k dovolateli pěkný, bezproblémový vztah, nikdy si na něj nestěžovala a to ani v souvislosti se společným koupáním. Stejně tak je namístě

zopakovat, že v souvislosti s výsledkem nezletilé a výsledkem příslušné znalkyně nebylo zjištěno, že by nezletilá byla jednáním dovolatele nějak narušena či dokonce negativně zasažena a to ani ve sféře psychické či dokonce fyzické. Nelze ani přehlédnout, že k popsání skutku mělo dojít pouze jednou (přes časté společné koupání) a tento skutek popisovala nezletilá (ve věku zhruba 3,5 roku) se značným časovým odstupem. Znovu nutno také připomenout, že lékařská zpráva gynekologa, který nezletilou vyšetřil hovoří o tom, že její zevní rodidla jsou normální konfigurace bez známek jakéhokoliv násilí s neporušenou panenskou blánou se závěrem, že jde o normální gynekologický nález přiměřený věku, přičemž nepochybně s ohledem na tehdejší tělesné dispozice nezletilé by zjevně při násilí na jejím těle šlo o skutečnost, o které by se nezletilá jistě zmínila a kterou by museli pozorovat i lidé, kteří s ní žili ve společné domácnosti. V neposlední řadě nelze přehlédnout ani znalecký posudek, kterým byl zkoumán psychický vztah dovolatele a ze kterého jednoznačně plyne, že z dosavadního způsobu jeho psychosexuálního života nebyly zjištěny žádné projevy, které by svědčily pro sexuální deviaci typu pedofilie, jako preferujícího faktoru uspokojování těchto potřeb. Dlužno dodat, že z uvedeného nelze potom ani nikterak dovodit, že by si dovolatel počínal uvedeným způsobem jenom jako typem experimentu, což je za daných okolností úvaha ryze spekulativní.

K trestnému činu pohlavního zneužívání podle § 242 odst. 1 tr. zák. je potom namístě uvést, že za jiný způsob pohlavního zneužití, o který mělo v daném případě jít, je nutné považovat pouze intenzivnější (razantnější) zásahy do pohlavní sféry poškozených, které směřují také k sexuálnímu vzrušení pachatele. S ohledem na již uvedené, v posuzované věci k takovému závěru nelze dospět. Je sice zřejmé, že dovolatel si počínal nevhodně, kdy však lze mít za prokázané pouze jeho močení do vany, nikoliv však již osahávání nezletilé na přirození, když samotné případné posazení na klín (bez dalšího) nelze podřadit pod uvedený jiný způsob pohlavního zneužití, ale o celkem běžný způsob mazlení se s malými dětmi, v případě dovolatele potom zcela jistě nelze bezpečně dovodit, že jednal způsobem, který měl vést k jeho sexuálnímu vzrušení a tento úmysl v jeho jednání takto spatřovat nelze. Za daných okolností je potom namístě pečlivě zvažovat stupeň společenské nebezpečnosti takového jednání pro společnost. V tomto směru lze souhlasit se závěry (argumentací) soudu nalézacího v rámci jeho prvního rozhodnutí ve věci (pod č. j. 1 T 13/2006-97 ze dne 11. 4. 2006, kterým dovolatele podle § 226 písm. b/ tr. ř. obžaloby zprostil) s tím, že v žalobním návrhu označený skutek není trestným činem (ani přestupkem), když jednání dovolatele označil v uvedeném směru za nevhodné, nikoli však takové, které by z hlediska vlastní nebezpečnosti pro společnost (jako materiálního znaku trestného činu) dosáhlo právě již úrovně (označeného) trestného činu. Uvedené skutečnosti v posuzované věci nadále trvají a v rámci dalšího řízení vedeného před odvolacím soudem potom absence materiální stránky při posuzování popsání skutku a v něm spatřovaného trestného činu pohlavního zneužívání podle § 242 odst. 1 tr. zák. je již zcela zjevná, když ani z dosud učiněných skutkových zjištění (včetně výpovědi nezletilé či příslušných znalců) nelze dovodit (při zjevné neúčelnosti dalšího případného dokazování), že by dovolatel naplnil především materiální stránku označeného trestného činu ve smyslu ustanovení § 3 tr. zák. a že by popsání skutku dosáhl takového stupně společenské nebezpečnosti, že by v něm bez pochyb mohl být shledán příslušný trestný čin. V tomto ohledu je zřejmé, že jednání dovolatele v kritické době a v již uvedeném směru nebylo vhodné, nebylo však takového druhu, který by umožnil dospět k jednoznačnému závěru, že skutek označený v žalobním návrhu je současně také trestným činem pohlavního zneužívání. To i s ohledem na vlastní charakter a účel, jakož i užití trestního práva, jako prostředku ultima ratio.

S poukazem na uvedené skutečnosti potom Nejvyššímu soudu České republiky nezbylo, než citované rozhodnutí odvolacího soudu zrušit podle § 265k odst. 1 tr. ř. v celém rozsahu, přičemž podle § 265k odst. 2 věta druhá tr. ř. zrušil též všechna další rozhodnutí na zrušená rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu. Přitom za podmínek uvedených v § 265m odst. 1 tr. ř. rozhodl sám ve věci rozsudkem. Takové rozhodnutí je možno učinit na základě skutkového stavu, který byl v rámci napadeného rozhodnutí zjištěn. V případě dovolatele byl takto skutkový stav (jak již uvedeno) zjištěn v rozsahu nezbytném pro meritorní rozhodnutí, když

případné doplnění dokazování se již nejeví jako účelné a pro rozhodnutí nezbytné. Proto také Nejvyšší soud České republiky za podmínek uvedených v § 265m odst. 1 tr. ř. sám rozhodl rozsudkem, kterým dovolatele podle § 226 písm. b) tr. ř. zprošťuje obžaloby podané státní zástupkyní Okresního státního zastupitelství v Kladně sp. zn. 1 Zt 635/2005, neboť žalovaný skutek není trestným činem.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Oběť trestného činu](#)
- [Dohoda o vině a trestu](#)
- [Zajištění nároku poškozeného](#)
- [Práva obviněného \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Vydání příkazu k dodání do výkonu trestu](#)
- [Neoprávněná činnost pro cizí moc](#)
- [Kvalifikace skutku](#)
- [Odnětí věci rozhodujícímu soudci \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Náhradní trest](#)
- [Výkon trestu](#)
- [Účinné vyšetřování \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)